

Nositelé medaile Učené společnosti České republiky pro rok 2010

Učená společnost zřídila Medaili za zásluhy o rozvoj vědy ke svému 10. jubileu (v roce 2004), aby ocenila zejména ty jedince, kteří se zasloužili o rozvoj vědy v ČR.

Učená společnost České republiky udělila „Medaili Učené společnosti České republiky“ za zásluhy o rozvoj vědy:

prof. PhDr. Ivanu Hlaváčkovi, CSc., (Filozofická fakulta UK, nám. J. Palacha 2, 116 38 Praha 1, tel.: 221 619 313, e-mail: ivan.hlavacek@ff.cuni.cz)

za významné vědecké zásluhy v oboru Archivnictví a pomocné vědy historické i za aktivní podíl na činnosti Učené společnosti.

Pan profesor Ivan Hlaváček patří již dnes mezi legendy české historiografie, zejména pomocných věd historických a archivnictví. Jeho celoživotní působení na stejnojmenné katedře Filozofické fakulty Univerzity Karlovy od asistenta (1954) a odborného asistenta (1958) přes docenta (1967) až po profesora (1990) a dlouholetého vedoucího této katedry mu poskytla příležitost k tomu, aby přednáškami a semináři, vedením diplomových, rigorózních a kandidátských prací i svou publikační činností ovlivnil podstatnou část, ne-li většinu českých historiků a archivářů. Několik generací dnešních badatelů nikdy nezapomene na jeho přísné, ale zároveň lidsky povzbudivé vedení, a účastníci někdejší studentské stávky na filozofické fakultě koncem roku 1968 mu trvale zůstanou vděční za to, jak se o ně otcovsky staral, když byli policejním kordonem několik dnů a nocí bez jídla uzavřeni ve své škole.

Profesor Ivan Hlaváček dokonale naplnil Humboldtův ideál spojení vysokoškolské výuky s vědeckým bádáním. Do svých výzkumů vždy vtahoval začínající i zralé vědce, nabízel jim orientaci v mezinárodně závažných problémech, zprostředkoval jim své výjimečné znalosti literatury a spolu s nimi vytvářel studie a nedocenitelné edice pramenů, stejně jako originální kompendia pomocných věd historických. Většinu obrovského vědeckého díla vytvořil ovšem I. Hlaváček v podobě vlastních monografií a rozprav, jichž je mnoho desítek, a ve stovkách obsažných recenzí, které už po více než půl století vytvářejí tvůrčí oscilaci mezi českou a evropskou historiografií. Z rozsáhlých knižních děl je třeba uvést především základní dílo z oboru středověké diplomatiky, věnované době předhusitské (*Das Urkunden- und Kanzleiwesen des böhmischen und römischen Königs Wenzel /IV./*, Stuttgart 1970), a souhrnná díla z pomocných věd historických a dějin správy (*Středověké soupisy knih a knihoven v českých zemích ve středověku*, Praha 1965; *K organizaci státního správního systému Václava IV.*, Praha 1991; *Úvod do latinské kodikologie*, Praha 1994), stejně jako lví podíl na oblíbené referenční příručce *Vademecum pomocných věd historických*, které vyšlo již v několika vydáních.

Profesor Hlaváček vystupoval na neuvěřitelném množství kongresů a konferencí doma i v zahraničí, proto patří mezi české historiky, jejichž jméno je dobře známo a respektováno v zahraničí. Byl zvolen do řady prestižních funkcí – kromě domácích (předseda Vědecké archivní rady, předseda Komise pro soupis rukopisů, předseda výboru Centra pro mediévistická studia, předseda redakční rady *Sborníku archivních prací* aj.) také zahraničních. Je zahraničním členem Rakouské akademie věd a společnosti *Monumenta Germaniae Historica*, členem *Collegia Carolina*, působil jako viceprezident *Commission internationale de diplomatique* atd. Profesor Hlaváček je členem Učené společnosti od roku 1996, v současné době působí jako člen Rady Učené společnosti a předseda IV. sekce

věd společenských a humanitních. V letech 1997-2008 přenesl na plenárním zasedání medailony Josefa Emlera a Jindřicha Šebánka, pojednal o středověké Olomouci a v roce 1999 proslovil přednášku Bludné cesty českých rukopisů. V roce 2007 uspořádal s Dr. Jiřinou Jedinákovou publikaci Učenci očima kolegů, žáků a následovníků, jež vyšla v nakladatelství Academia a přinesla 25 medailonů vrcholných českých vědců. V červnu 2009 reprezentoval Učenou společnost na Festsitzung zum Leibniztag, který uspořádala Berlin-Brandenburgische Akademie der Wissenschaften.

Pan profesor Ivan Hlaváček patří mezi čelné představitele humanitních věd v České republice a zaujímá významné místo v reprezentaci naší vědy i Učené společnosti v zahraničí.

prof. Ing. Karlu Štulíkovi, DrSc., (Přírodovědecká fakulta UK, Albertov 2030, 128 40,
Praha 2, tel.: 221 951 230, e-mail: stulik@natur.cuni.cz)

za jeho zásluhy o vědu, vzdělání a rozvoj analytické chemie v České republice a za aktivní podíl na činnosti Učené společnosti.

Pan profesor Karel Štulík je význačnou osobností nejen české, ale i světové analytické chemie. Publikoval v této oblasti více jak 300 vědeckých prací, většinou v mezinárodních časopisech, 5 monografií v češtině, angličtině, ruštině a čínštině a přednesl více jak 30 vyžádaných přednášek v Evropě, USA, Japonsku a Číně. Zabýval se elektroanalytickou chemií, iontově selektivními elektrodami, průtokovou analýzou, chromatografií i stopovou analýzou, a to jak organických, tak i anorganických látek. Vyškolicil cca 60 diplomantů a 30 doktorandů a spoluvytvořil českou školu elektrochemické analýzy. Je zakládajícím členem Inženýrské akademie České republiky, je či byl titulárním členem více komisí International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC), členem poradních rad sedmi mezinárodních chemických časopisů a další. Dostalo se mu čestných domácích i mezinárodních ocenění, je například Fellow of The Royal Society of Chemistry, GB, nositel Louis Gordon Memorial Award-Talanta, GB, nositel Ceny ČSAV za vývoj instrumentace, Ceny rektora Univerzity Karlovy za nejlepší učebnici roku, Pamětní medaile Univerzity Karlovy, Univerzity Pardubice a dalších.

Profesor Karel Štulík však nebyl a není jen vynikajícím chemikem, ale byl i je i výborným organizátorem české vědy po roce 1989. V letech 1992-2000 byl prvním předsedou Grantové agentury České republiky a uvedl ji v chod. V letech 1997-2003 byl děkanem Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, v letech 2006-2008 vědeckým tajemníkem Učené společnosti České republiky a předsedou sekce věd chemických. Byl či je členem vědeckých rad Univerzity Karlovy, Akademie věd České republiky, Vysoké školy chemicko-technologické v Praze, Univerzity Pardubice, Palackého univerzity v Olomouci, Akademického sněmu AV ČR, České komise pro UNESCO a mnohých dalších. Pro svozu vysokou odbornost, altruistický zájem o věci veřejné i vysokou morální integritu požíval a požívá plnou důvěru celé české akademické obce.